

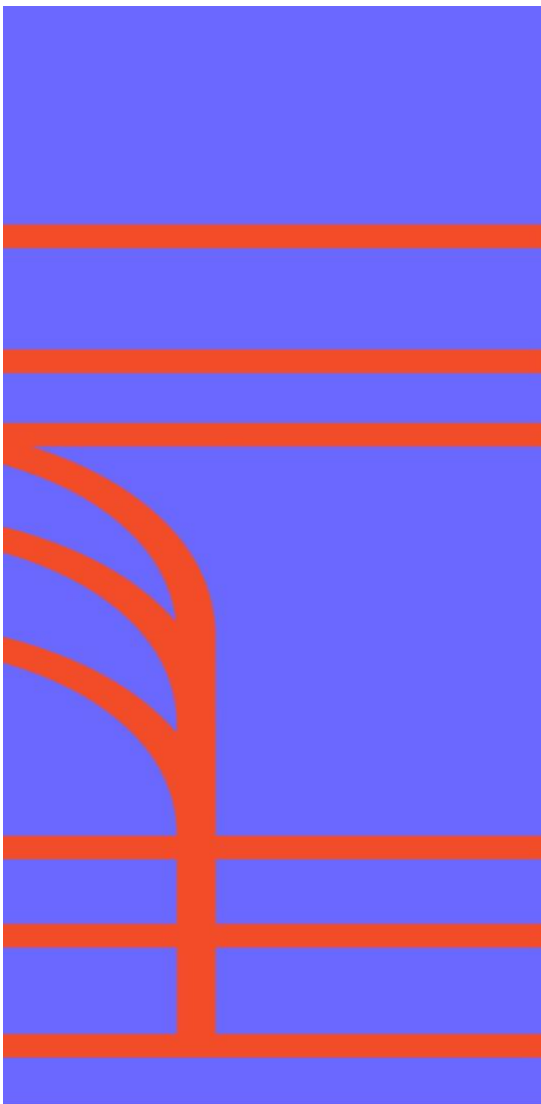
Retorn del procés participatiu per definir la Xarxa Participa Lab

Juny 2022

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Exterior
i Govern Obert
Secretaria de Govern Obert

Introducció

Amb l'objectiu d'avançar cap a un ecosistema de participació de país i de la màxima qualitat, la Generalitat de Catalunya impulsà la **Xarxa ParticipaLab** (XPL) l'any 2021 amb l'objectiu d'aprofitar els equipaments de proximitat, com biblioteques, punts TIC o casals i centres cívics, per a potenciar la participació ciutadana i la innovació social

En el marc de la XPL, es va dur a terme un **procés participatiu**, entre setembre i desembre de 2021, per tal de debatre: el paper que ha de desenvolupar la XPL i definir els serveis de participació ciutadana que es podrien incorporar als equipaments d'arreu de Catalunya que contribuïssin a:

- **Sensibilitzar els ciutadans** sobre la qualitat democràtica, la participació ciutadana i la innovació en processos polítics i democràtics
- **Acompanyar el món local** en projectes de participació ciutadana i innovació social en processos polítics i democràtics
- **Acompanyar als ciutadans** en els processos de participació ciutadana, incrementant la seva participació i obrint el ventall sociodemogràfic
- **Impulsar projectes d'innovació social** en l'àmbit de l'acció cívica, la política i la democràcia

Gràcies a les 10 sessions de debat mixtes, als 225 participants de 104 equipaments del territori i les 172 aportacions, al mes de desembre del 2021, es presentà [l'informe final](#)

Introducció

Per acabar de donar compliment al procés i amb a voluntat de potenciar la Xarxa ParticipaLab i crear sinèrgies de col·laboració entre equipaments, municipis, Generalitat i ciutadania s'ha elaborat el present document de retorn amb les primeres propostes del projecte a desenvolupar a un o dos anys vista

Les **propostes** són la suma de complicitats entre els **departaments** de:

- Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori (Direcció General de Societat Digital)
- Cultura (Direcció General de Promoció Cultural i Biblioteques)
- Drets Socials (Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària)
- Acció Exterior i Govern Obert (Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica)

i es presenten **en 5 grans àmbits** amb diferents actuacions en cadascun d'ells

Tenen la voluntat de ser referendades, seguides, avaluades i cocreades per la futura Comunitat de pràctica i d'aprenentatge de la XPL, que esdevindrà el principal motor d'aquest projecte i que anirà definint les properes passes i els diferents serveis a desenvolupar als equipaments de proximitat de Catalunya

Propostes dels projectes de retorn

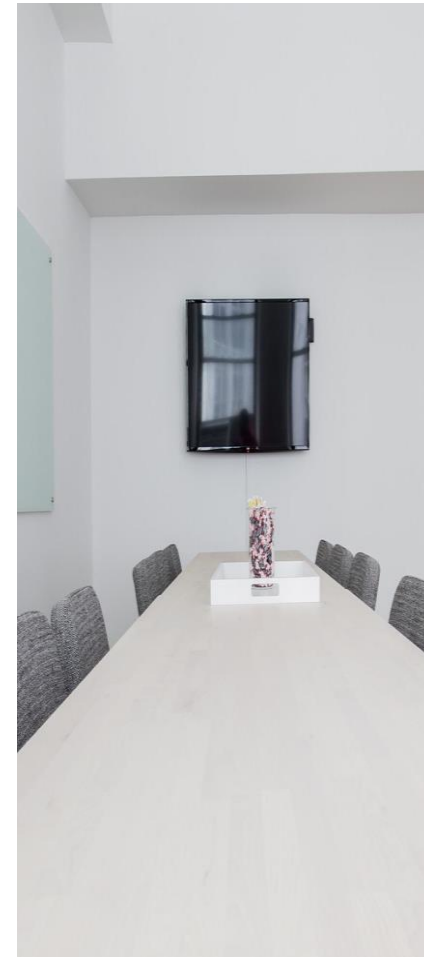
COMUNITAT

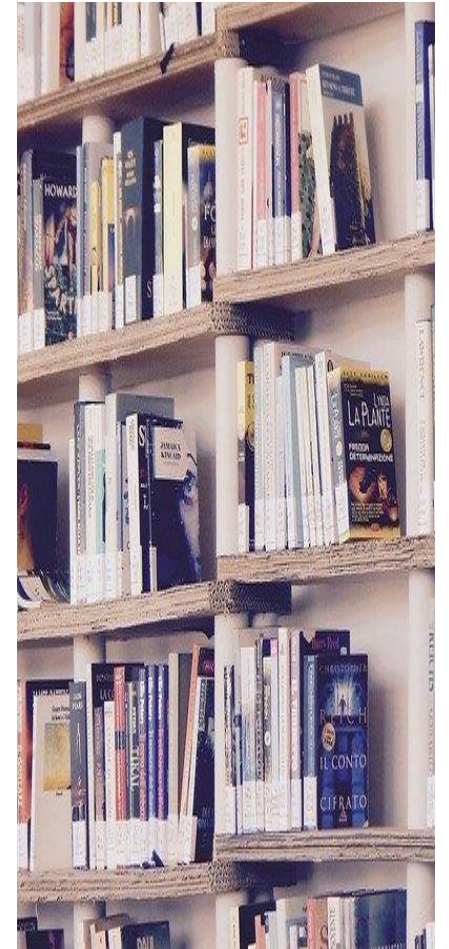
**INNOVACIÓ
SOCIAL**

FORMACIÓ

**MAPA
EQUIPAMENTS**

**SERVEIS GO
BIBLIOTEQUES**

1. Comunitat

Amb la finalització del procés participatiu, cal repensar, redireccionar i valorar **quin paper ha de continuar desenvolupant l'actual grup motor** i, si cal, que aquest es reinventi en una estructura més estable i permanent de participació: en una comunitat que vetlli per la XPL, la impulsi, faciliti la seva viabilitat, la supervisi i la doni a conèixer al territori

GRUP MOTOR

COMUNITAT DE PRÀCTICA

La proposta de creació d'una comunitat és una de les demandes més recurrents del procés participatiu. Tots els equipaments coincideixen amb la necessitat de trobar espais de **promoció del treball en xarxa i cooperació** entre equipaments que alhora cobreixi la diversitat territorial i asseguri l'autonomia dels equipaments

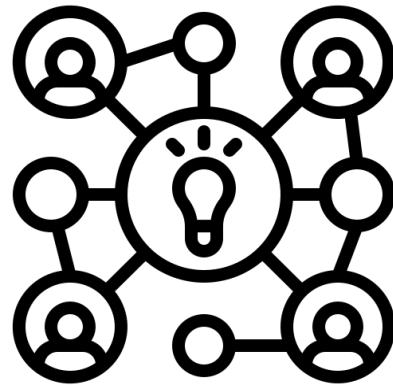
Les **comunitats de pràctica** utilitzen la transferència informal de coneixement dins d'una estructura formal que permet adquirir més coneixement a través de les experiències compartides del grup. Aquesta gestió del coneixement, pot ser presencial o virtual (cibercultura), per fer-ho, s'utilitzarà l'eina participa.catalunya.cat.

1. Comunitat

Crear un espai virtual i/o presencial de coordinació i planificació dinamitzat des de la Subdirecció general de participació ciutadana

ACTUACIÓ

NOU ESPAI

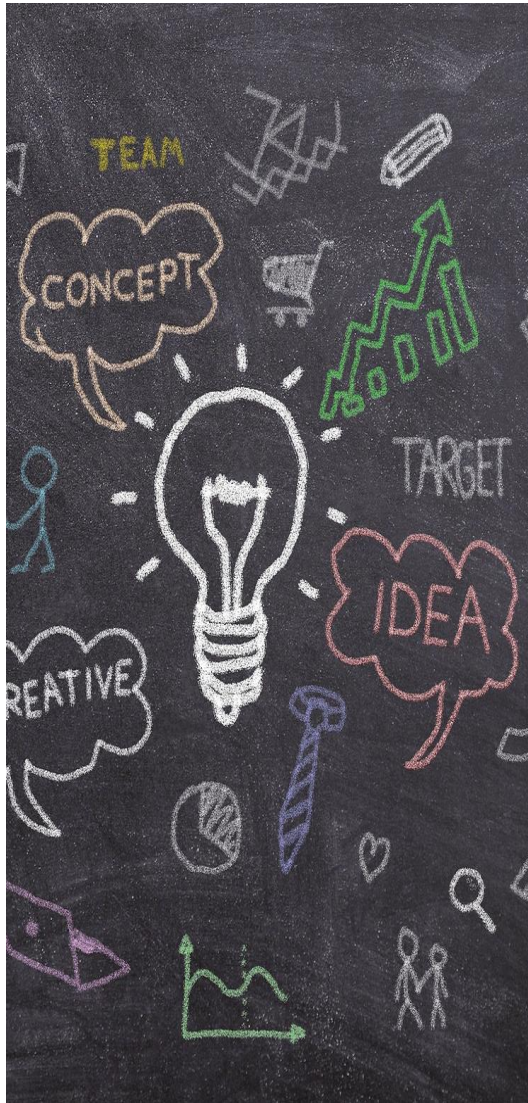
IDENTIFICAR ACTORS I INTERRELACIONAR-LOS

**CONCRECIÓ DE LES PROPOSTES
TRANSVERSALS**

CANAL DE COMUNICACIÓ I RECURSOS

INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES

2. Innovació social

La Secretaria de Polítiques Digitals està impulsant la innovació social i digital capacitant persones, potenciant projectes i impulsant entitats vinculades, amb l'objectiu de desplegar mecanismes sostenibles per crear ecosistemes d'innovació disruptius i catalitzadors del canvi

Amb això reforça el paper dels més de 400 Punts TIC de Catalunya, la majoria gestionats per ajuntaments i consells comarcals, i els resignifica com a espais de dinamització social i comunitària, d'acompanyament i alfabetització digital i d'identificació i resolució de reptes d'àmbit local

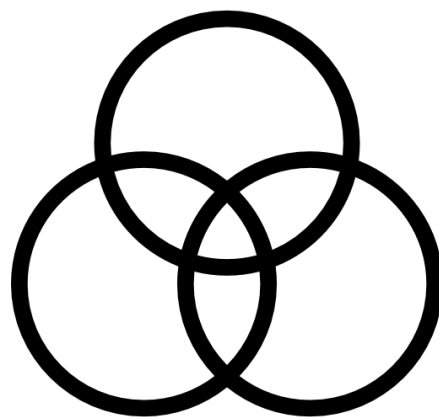
Aprofitant la seva expertesa i la comunitat vertebrada arreu del país, **la XPL es suma al projecte per tal de promoure la participació ciutadana a les iniciatives d'innovació social** presents i futures. Incorporant la cocreació com a resposta a necessitats i reptes socials més enllà de la realització de propostes concretes pròpies de molts processos participatius, que no contempen la vessant de la innovació social

Al futur, s'estudiarà la possibilitat d'ampliar la col·laboració a altres projectes estratègics de la Secretaria de Govern Obert, construint interessants sinèrgies als laboratoris i col·laboratoris existents i als seus casos d'ús, gràcies als seu enfoc i treball de quintuple hèlix, on Administracions, empreses, ciutadania, recerca i territori treballen conjuntament

2. Innovació social

Promoure la vinculació entre la participació ciutadana i la innovació social donant suport a les iniciatives ciutadanes i a les comunitats de persones que actualment impulsen projectes d'innovació disruptius i catalitzadors del canvi

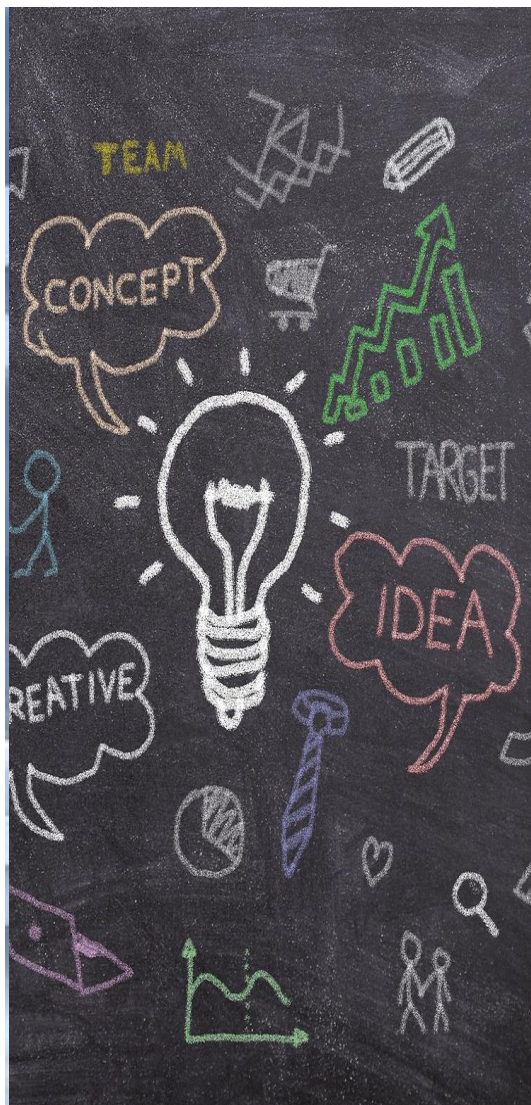
ACTUACIONS

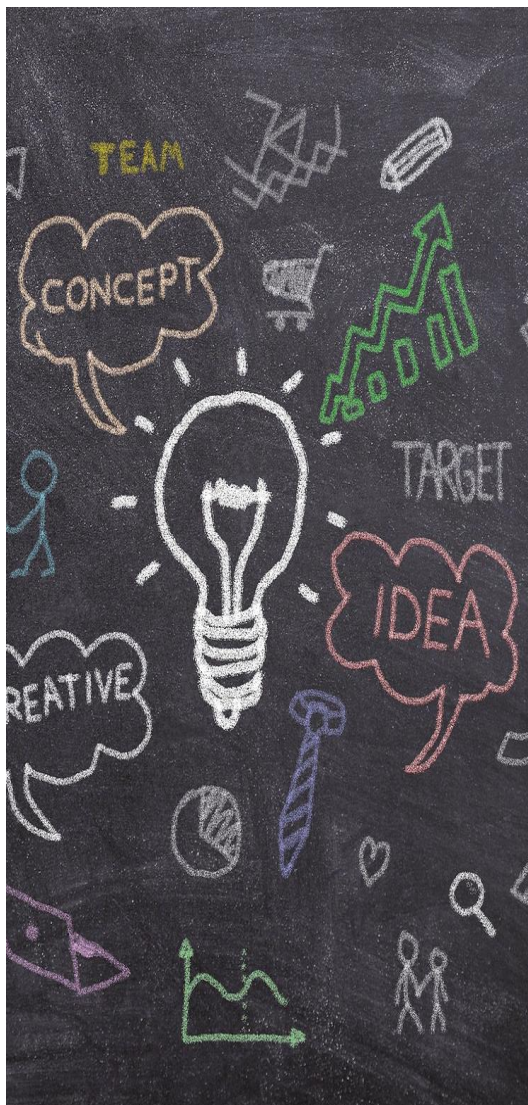
**SUMAR
SINÈRGIES**

**MÒDUL FORMATIU ESPECÍFIC PER L'ENTORN
D'APRENTATGE DELS LABS**

**EXPLORAR LES POSSIBILITATS DE LA
PLATAFORMA DECIDIM**

2. Innovació social

MÒDUL FORMATIU EN
PARTICIPACIÓ
CIUTADANA

PLATAFORMA
DECIDIM

2022

- **Pilot** amb les persones que actualment cursen els mòduls en innovació social i digital
- Avaluació del pilot

2023

- **Integració del mòdul** de participació ciutadana a l'entorn d'aprenentatge en innovació social digital
- Formació específica destinada a la **primera promoció** d'IDS

Explorar l'encaix de la Plataforma Decidim a les dinàmiques dels Labs de Catalunya, especialment en:

- Procés de selecció i prioritització de reptes
- L'aplicació del mòdul de Reptes, un cop el Lab els ha definit
- Espai d'avaluació i seguiment de la ciutadania en el retiment de comptes

3. Formació

La formació **juga un paper clau** en la integració de la participació ciutadana als equipaments públics de proximitat, sobretot en aquells que ja desenvolupen pràctiques d'innovació social o que consideren que la participació encaixaria bé dins de la programació d'activitats, dins del dia a dia del seu equipament i en l'expectativa d'implicació de les seves persones usuàries

Els resultats de l'enquesta de la XPL ens indiquen que el **72% dels participants no tenen formació** en participació ciutadana, tanmateix, el mateix percentatge estaria disposat a formar-se per tal de desenvolupar i impulsar projectes participatius als seus equipaments

La formació és estratègica pel desenvolupament del projecte i té un llarg camí per recórrer. Per això, **aquest** mateix **any** ja començarem un **pilot formatiu** que posi a disposició els coneixements, les eines i els mètodes, centrat en tres eixos:

- Disposar d'agents dinamitzadors de la participació al territori
- Conèixer els processos i les tècniques més adequades per a cada situació
- Comprendre els principals canals de la plataforma Decidim

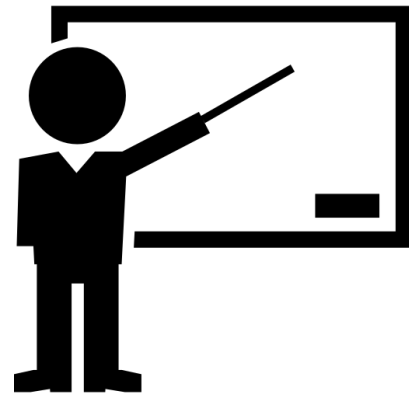
Enguany prioritzarem els equipaments que actualment estan duent a terme propostes d'innovació social i aquells qui es van mostrar interessats en formar-se. En les següents convocatòries s'ampliarà a tot el territori i es crearà una plataforma virtual

3. Formació

Oferir un servei de formació específica en participació ciutadana al personal dels equipaments de la XPL i a les persones formades en Innovació Social i Digital (ISD) que necessitin coneixements en aquest àmbit pels seus projectes

ACTUACIONS

MÒDUL FORMATIU

PILOT

≈20 h. 30 persones

INTRODUCCIÓ A LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

PROCESSOS PARTICIPATIUS: Disseny i execució

TÈCNIQUES DE DINAMITZACIÓ DE GRUPS

INICIACIÓ A LA PLATAFORMA DECIDIM

3. Formació

FASE 1

2022

Pilot adreçat a:

- Cursants de la formació d'innovació social digital' 22
- Persones dinamitzadores de Punt TIC del curs sobre labs ciutadans del Ministeri de Cultura i MediaLab Prado
- Participants del procés participatiu XPL interessats en formar part del pilot

→ Avaluació del pilot

→ Relació base teòrica i aplicació real al territori/equipament

FASE 2

2023-24

Personal dels equipaments, prioritzant aquells qui es van mostrar interessats al qüestionari, els detectats per la Comunitat de pràctica i d'aprenentatge de la XPL i d'interès en processos participatius planificats al territori

FASE 3

Crear una plataforma d'aprenentatge virtual per ampliar la cobertura territorial i funcional de les formacions

4. Mapa d'equipaments de proximitat

A dia d'avui **molts equipaments de proximitat cedeixen espais** de reunió per tal d'acollir sessions o actes vinculats tant a processos de participació promoguts i dinamitzats per l'administració pública, ja sigui local o autonòmica, com per grups autogestionats formats per veïns/es o entitats que impulsen iniciatives ciutadanes o trobades participatives. A la vegada, molts d'aquests equipaments també faciliten espais permanents o temporals destinats a fomentar la trobada social i retorns de processos participatius

Malgrat tot, **en ocasions, l'equipament no disposa de l'espai adient** per a cobrir la demanda i/o la necessitat desitjada

És per això que **la XPL pot contribuir a identificar aquests espais existents** als equipaments de proximitat detallant: on es troben, quines sales té disponibles i les característiques d'aquestes (projector, taules per a grups, wifi,...), si tenen personal format en participació ciutadana, innovació social o en el Portal Decidim que pugui acompanyar a la ciutadania en la comprensió dels processos

En una primera fase ens propsem **inventariar** els espais i la infraestructura tècnica i humana dels **centres cívics de la Generalitat i dels Punts TIC** presents arreu del territori i facilitar-ne la seva consulta i visualització en formats oberts i accessibles per a tothom. També s'establiran les pautes i els circuits per a la seva actualització i s'introduirà a l'aplicació tecnològica del Mapa d'Actors de la Subdirecció General de Participació Ciutadana

4. Mapa d'equipaments de proximitat

Identificar i inventariar els espais i la infraestructura tècnica i humana que tenen els equipaments de proximitat per a què puguin acollir sessions o actes vinculats a processos de participació i/o espais permanents o temporals destinats a fomentar la trobada social

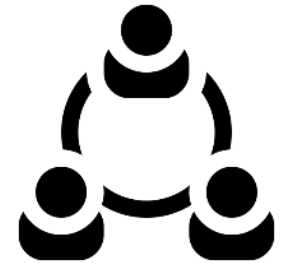
ACTUACIONS

MAPA

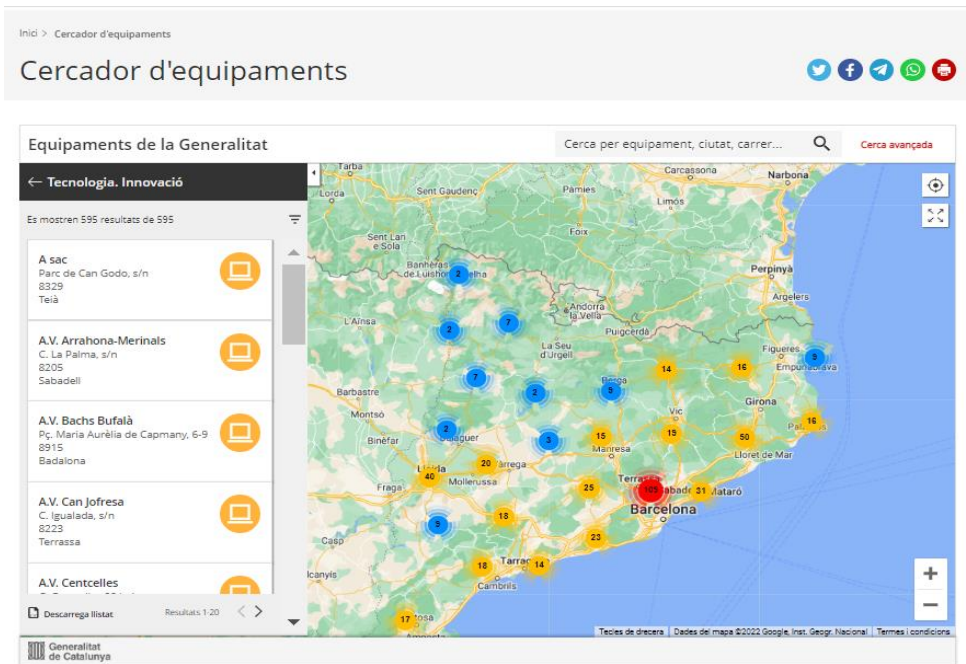

BASE DE DADES
EN OBERT

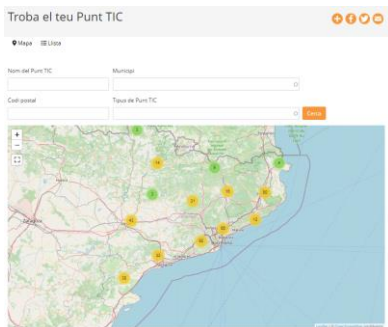

MAPA D'ACTORS

4. Mapa d'equipaments de proximitat

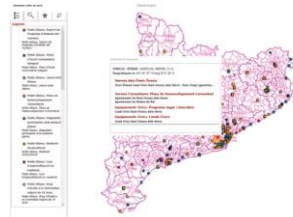
Mapa equipaments de la Generalitat

Mapa punts TIC

Mapa de recursos d'acció comunitària inclusiva

El Mapa de recursos d'acció comunitària inclusiva és una eina en què estan representats tots els serveis, programes i recursos de Catalunya que impulsa la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària.

Mapa recursos d'acció comunitària

Actualment disposem de 3 bases de dades i mapes sobre equipaments:

1. El cercador d'equipaments de la Generalitat.
2. Mapa dels Punts TIC
3. Mapa de recursos d'acció comunitària inclusiva

De forma conjunta amb la **Direcció General de Societat Digital i la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària** estem treballant per elaborar-ne un d'específic que es complementi amb les infraestructures tècniques i humanes que disposen els seus equipaments

L'objectiu es tenir-lo **enllestit i publicat aquest any.**

Estaria disponible al web, a les diferents plataformes tecnològiques disponibles i, a nivell intern, a l'aplicació tecnològica del Mapa d'Actors

5. Serveis de GO a les biblioteques

Les biblioteques públiques tenen un valor inqüestionable. Són espais vius que ens inviten a la descoberta, a la curiositat i que ens permeten submergir-nos a mons molt diferents i que estan al nostre abast. Són eixos integradors i cohesionadors de la societat on: el coneixement, la diversitat i la igualtat es donen la mà. Són un servei comunitari proactiu, socialitzador, d'intercanvi d'idees; des d'on es perceben els canvis d'hàbits, necessitats i tendències de la ciutadania

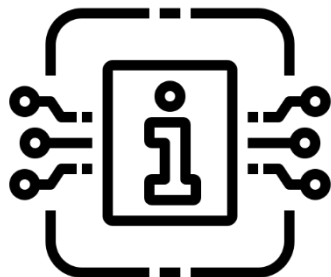
Part del seu èxit prové de la **proximitat tant territorial** (el 93% de la població catalana té un servei bibliotecari al seu propi municipi i la meitat de la població disposa d'un carnet de biblioteca) **com del propi bibliotecari/a**; professionals que escolten, assessoren, medien i estan al dia. Així com, de la **capacitat** d'aquests equipaments per **reinventar-se amb la societat i les demandes dels usuaris/es**. A dia d'avui són moltes les biblioteques que impulsen iniciatives innovadores i creatives que contribueixen a crear i generar valor social i col·laboratiu

En un entorn on la transparència, la participació ciutadana i l'accés a les dades obertes pren cada cop més rellevància, la **Secretaria de Govern Obert** de la Generalitat de Catalunya **vol acostar-se a la xarxa de biblioteques de Catalunya per tal de sumar sinèrgies i cercar noves oportunitats en la ciència oberta, la ciència ciutadana, la co-creació i la generació de coneixement**

Com?

5. Serveis de GO a les biblioteques

Entenent la biblioteca com un espai

D'INFORMACIÓ I APRENENTATGE

- Facilita informació rellevant, útil i completa que permet formar-se una opinió i una veu pròpia
- Democratitza l'accés a la informació i a les dades públiques / obertes
- Afavoreix la gestió i reutilització de dades
- Permet adquirir coneixements i habilitats

DE COL-LABORACIÓ I TROBADA

- Propicia compartir experiències i relacions
- Crea comunitat, xarxa entre diferents actors interessats en un problema /solució.
- Aflora cercles de coneixement
- Esdevé un punt inclusiu i de respecte entre persones plurals i diverses

ON REFORÇA LA DEMOCRÀCIA

- Convida a la participació activa
- Involucra i empodera els ciutadans
- Millora la vinculació del govern amb els ciutadans
- Impulsa i universalitza la participació ciutadana i la transparència
- S'obre a col·lectius històricament exclosos en la participació i en el retiment de comptes

5. Serveis de GO a les biblioteques

Col·laborar amb les biblioteques públiques de Catalunya per a que esdevinguin un espai on potenciar, difondre i acostar les polítiques de Govern Obert de les administracions públiques catalanes al territori i a la ciutadania

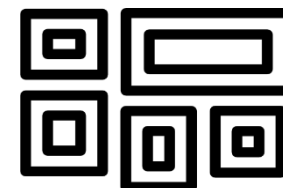
ACTUACIONS

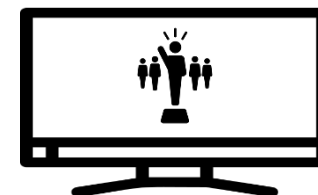
CATÀLEG DE
SERVEIS

BIBLIOGRAFIA
ESPECIALITZADA

EXPOSICIÓ
ITINERANT

VISIONAR
PROCESSOS

5. Serveis de GO a les biblioteques

**CATÀLEG DE
SERVEIS**

Conjuntament amb el Servei de Biblioteques del Dpt. de Cultura s'oferirà un catàleg de serveis per a incloure en les programacions pròpies de les Biblioteques de Catalunya

S'adaptarà anualment en funció:

1. Dels processos participatius planificats al territori
2. D'un centre d'interès en l'àmbit del Govern Obert

Permetrà als responsables dels equipaments...

- Planificar a mida la seva campanya en GO
- Escollir les activitats del catàleg que s'adeqüen més a les seves necessitats i a la seva planificació
- Fer ús de tots els recursos, que es facilitaran de forma gratuïta per complementar les activitats programades
- Utilitzar la caixa comunicativa per a poder fer difusió de les activitats i millorar l'impacte de la campanya

5. Serveis de GO a les biblioteques

**CATÀLEG DE
SERVEIS**

Activitats del catàleg:

HORA DEL CONTE

VIDEOFÒRUMS I ESPAIS DE DEBAT DINAMITZATS

Enguany relacionats amb l'Assemblea pel Clima

TALLERS I XERRADES

COMUNITAT VIRTUAL TELLY

OFERTA FORMATIVA A DEMANDA PEL PERSONAL

>> Les activitats proposades, un cop testades, es podrien exportar a altres equipaments de proximitat

5. Serveis de GO a les biblioteques

BIBLIOGRAFIA ESPECIALITZADA

Selecció dirigida al públic infantil i adult, en formats múltiples per tal d'atendre la diversitat de les persones lectores. Vol ser una eina per a la reflexió i la construcció autodidacta, combinant la lectura més teòrica i reflexiva amb guies pràctiques sobre govern obert i temes relacionats

Oferirà una edició actualitzada amb nous títols i propostes i recollirà el material que actualment disposa els membres de la XPL, el catàleg de les Biblioteques de Catalunya i d'agents experts: EPAC, XGT, Pi i Sunyer...

en funció del volum, es considerarà...

1. Prestatgeria específica per a determinats equipaments amb pantalla d'accés al catàleg de Dades Obertes

Píndoles d'òpera

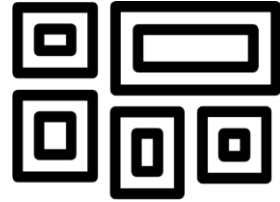

PÍNDOLES D'ÒPERA

Petites guies per acostar-se a l'òpera

2. Material de difusió

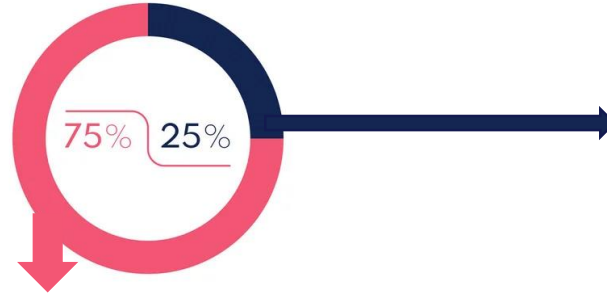
5. Serveis de GO a les biblioteques

Exposició itinerant: **“Catalunya, país de dades”**

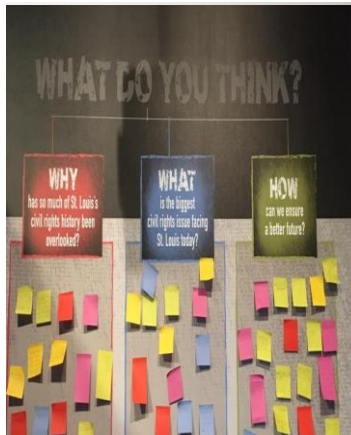
- Projecte estratègic de la Secretaria de Govern Obert de la Generalitat de Catalunya; es presentarà el proper 5 de juliol!

**EXPOSICIÓ
ITINERANT**

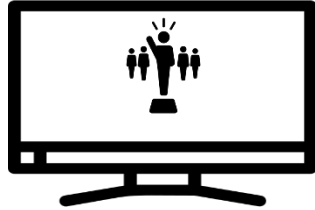

Peces digitals

Peces físiques genèriques

5. Serveis de GO a les biblioteques

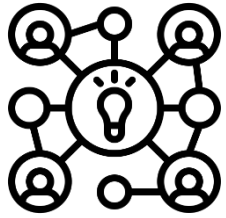

Aprofitar les TV de les biblioteques per a difondre processos participatius en curs a Catalunya, especialment aquells que tenen un clar impacte al territori

**VISIONAR
PROCESSOS**

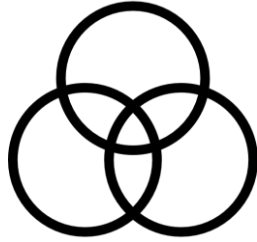

Propostes dels projectes de retorn

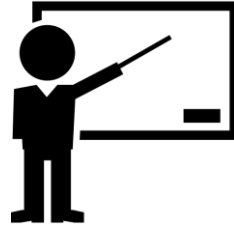
COMUNITAT

Crear un espai virtual i/o presencial de coordinació i planificació dinamitzat des de la Subdirecció general de participació ciutadana

INNOVACIÓ SOCIAL

Promoure la vinculació entre la participació ciutadana i la innovació social donant suport a les iniciatives ciutadanes i a les comunitats de persones que actualment impulsen projectes d'innovació disruptius i catalitzadors del canvi

FORMACIÓ

Oferir un servei de formació específica en participació ciutadana al personal dels equipaments de la XPL i a les persones formades en Innovació Social i Digital (ISD) que necessitin coneixements en aquest àmbit pels seus projectes

MAPA EQUIPAMENTS

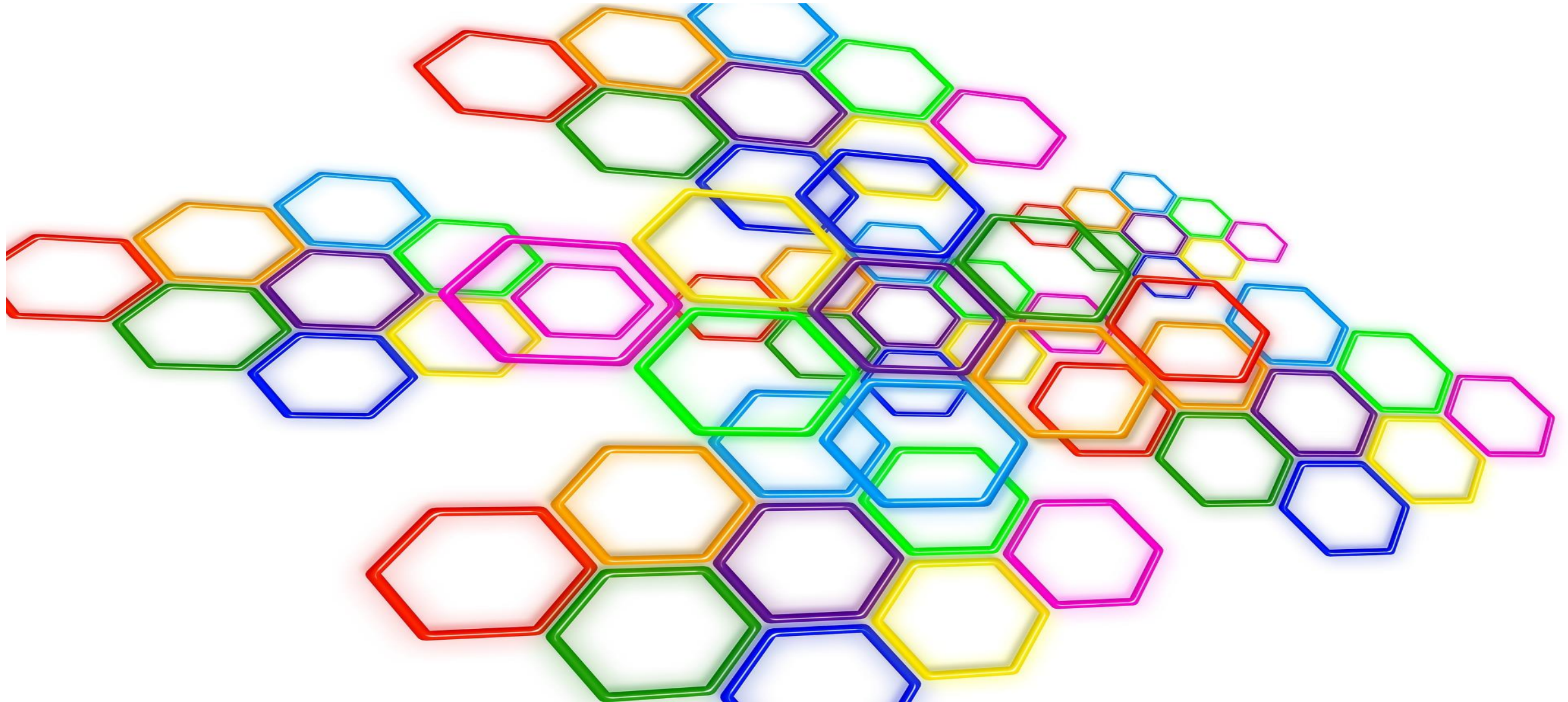
Identificar i inventariar els espais i la infraestructura tècnica i humana que tenen els equipaments de proximitat per a què puguin acollir sessions o actes vinculats a processos de participació i/o espais destinats a fomentar la trobada social

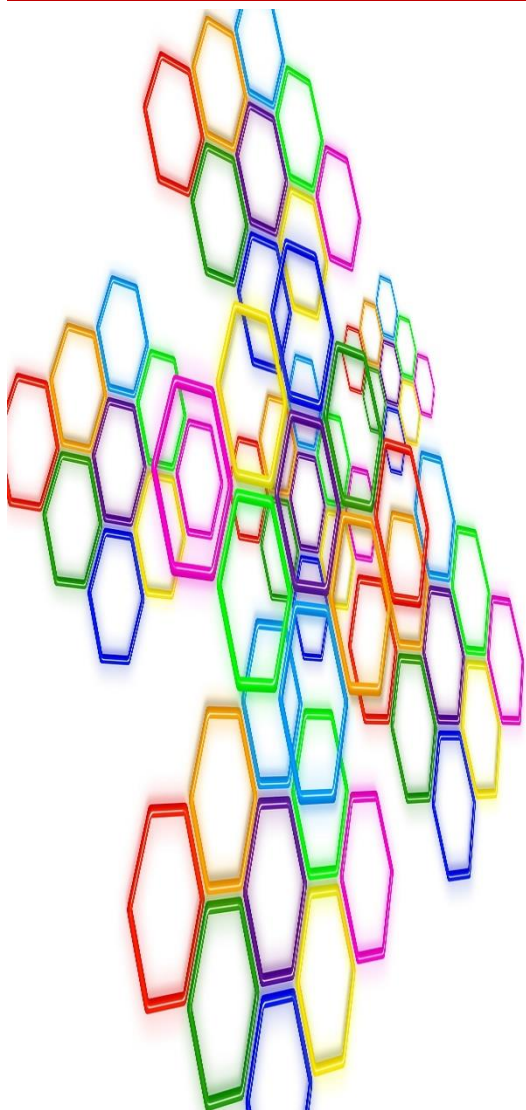
SERVEIS DE GO BIBLIOTEQUES

Col·laborar amb les biblioteques públiques de Catalunya per a que esdevinguin un espai on potenciar, difondre i acostar les polítiques de Govern Obert de les administracions públiques catalanes al territori i a la ciutadania

A més...

6. Sinèrgies

Conscients de que la XPL no pot ser un projecte aïllat i independentment de les polítiques de participació ciutadana de la Subdirecció General de Participació Ciutadana hem establert un seguit de **sinèrgies amb altres projectes estratègics** actualment en curs

La interacció amb aquests donen **solidesa, continuïtat i més recursos** a un projecte que es percep com a molt interessant, amb recorregut i que pot ser una gran oportunitat per avançar cap a un ecosistema de participació col·laboratiu, de país i de la màxima qualitat

La fusió també ens permet **consolidar la xarxa amb altres grups i col·lectius** sobre participació ciutadana, enriquint les aportacions, les cooperacions i l'abast del projecte a l'hora de dur-lo a la pràctica i adaptar-lo als interessos i necessitats de cada entorn i cada equipament

Aquesta és una actuació dinàmica, que es prioritzarà i s'adaptarà les diferents iniciatives deliberatives impulsades tant per l'administració de la Generalitat, de les Diputacions i de les administracions locals si així ho consideren; com per entitats i organitzacions del sector públic o no, com per exemple: el Consorci Administració Oberta de Catalunya, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i l'Associació Decidim

A continuació detallem uns quants projectes d'interès

6. Sinèrgies

**XARXA GOV.
TRANSPARENTS**

OGP

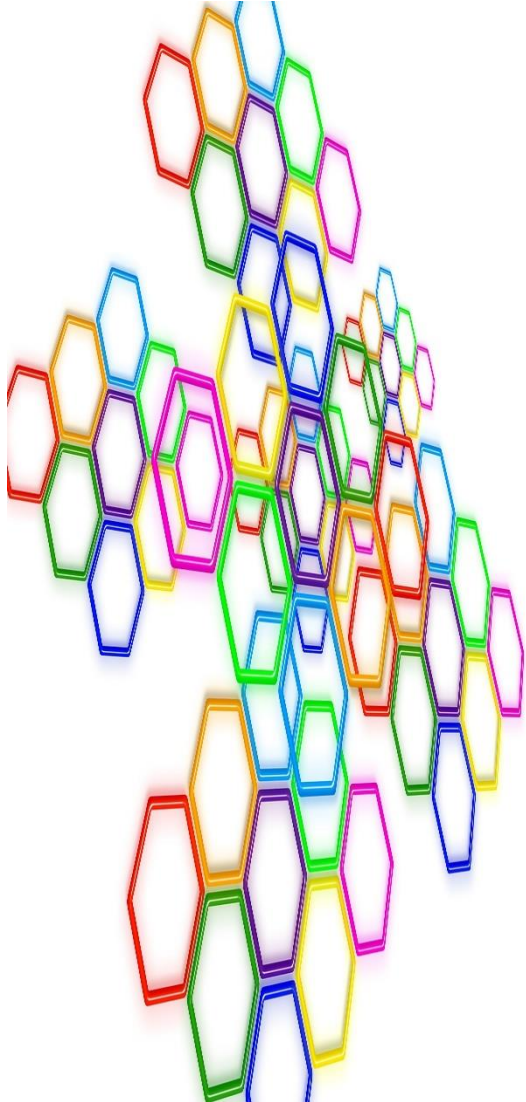

**DECIDIM
CATALUNYA**

**PARTICIPA
CATALUNYA**

6. Sinèrgies

XARXA DE GOVERNS TRANSPARENTS

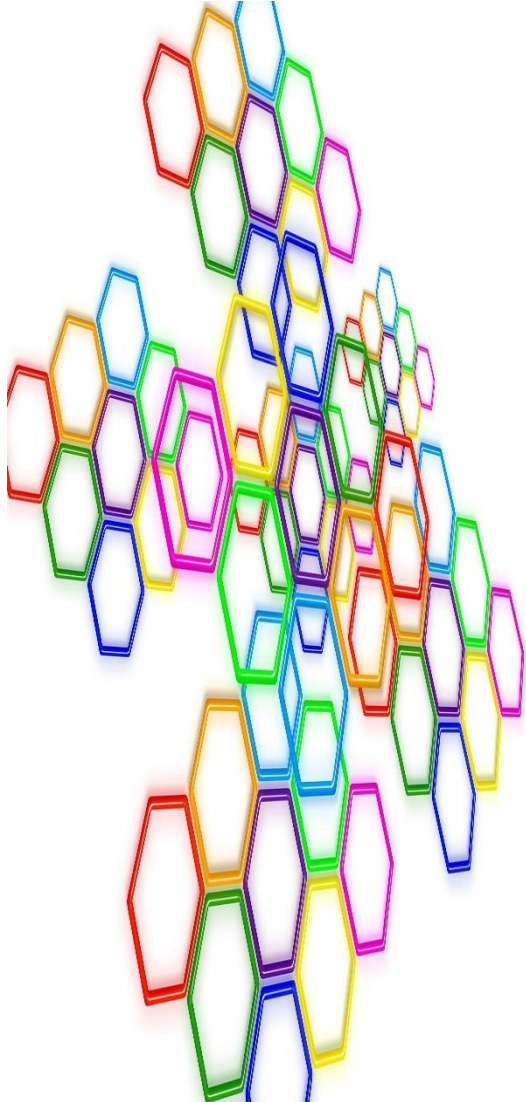
- **Seguiment del projecte** per part del grup de participació de la **XGT**
- **El grup de formació** de la XGT elaborarà un **programa formatiu global**
 - Amb l'objectiu de millorar la coordinació i la planificació de les formacions que es duen a terme tant en participació com en l'ús de la plataforma Decidim, s'elaborarà un portfoli coordinat amb tots els agents i administracions que doni cobertura a tot el territori i a una major diversitat de persones

OPEN GOVERNMENT PARTNERSHIP

- Incloure els equipaments de proximitat al foment dels processos participatius per a polítiques i **projectes amb impacte territorial**
 - Potenciar-los com a espais facilitadors d'espais, de punts de trobada i de coneixement al voltant de la temàtica del procés participatiu en qüestió
- Aprofitar els equipaments de proximitat del municipi guanyador del premi **Participa a l'Escola** per a dur-hi a terme activitats al voltant de la participació

6. Sinèrgies

DECIDIM CATALUNYA

- **Desplegament massiu al territori de la Plataforma Decidim (setembre'22)**
 - Especial incidència a les províncies de Tarragona i Lleida (menys intensives en participació) de la mà de les Diputacions. Els equipament poden contribuir a potenciar la participació
 - Construcció d'un relat comú sobre què és el Decidim per a facilitar-ne la seva comprensió + formacions en participació i backoffice del Decidim
 - Desenvolupament de nous mòduls, en especial, per a les identitats digitals, la federació d'instàncies i la integració amb el padró

PARTICIPA CATALUNYA

- **Potenciar el portal com a punt de trobada en participació**
 - + contingut d'interès (dades, guies, materials,...) i + usables
 - Agenda comuna i nou cercador territorialitzat dels processos participatius
 - Ampliació de les diagnosis de processos participatius a tots els municipis de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Exterior
i Govern Obert
Secretaria de Govern Obert